

کارگاه سیاسی

تیین

مبانی کلام سیاسی

گفته شد مراد از مبانی کلام سیاسی، مجموعه مباحثی است که بنیادهای نظری آرای کلام سیاسی قرار می‌گیرد. برخی از محورهای مهم مبانی کلام سیاسی را می‌توان در مباحث معرفت‌شناختی، هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و غایت‌شناسی یافت.

نخستین مبناي مباحث کلام سیاسی را باید چگونگی نگرش به معرفت‌شناسی و بازتاب آن در مباحث کلام سیاسی جست‌وجو کرد. نقش مباحث معرفتی در این عرصه آن است که در صورتی که معرفت‌بشری، کامل و بدون نیاز به مساعدت وحی تلقی شود، در این صورت بشر خود قادر خواهد بود تجویزات مناسبی را برای زندگی سیاسی ارائه نماید. در مباحث مطروحه از سوی مقام معظم رهبری ضمن پذیرش حجیت و اعتبار عقل در شناخت بشری، آن را بی‌نیاز از یاری وحی ندانسته‌اند. ایشان با استناد به کلام امام صادق (ع) می‌فرمایند: «امام صادق (ع) فرمودند: از دو خصصت پرهیزید، چون به واسطه این دو امر، افراد زیادی هلاک شده‌اند؛ یکی اینکه در مسائل دینی با رأی خود فتوا دهی. گاهی انسان در مسائلی با رأی و ادراک عقلی خود نظر می‌دهد و مانعی ندارد، لکن در امر شریعت نمی‌توان با رأی خود فتوا داد بلکه باید مطلب را از صاحب دین شنید و فهمید و سپس گفت و علت آن این است که دین برای اداره زندگی بشر است و آن کسی که بشر و مصالح او را می‌داند خداست و لذا او باید برای انسان‌ها دین عرضه کند و الا خود افراد بشر دارای جهالت همه‌جانبه‌ای در این امر می‌باشند. دیگر آنکه به چیزی که علم به آن نداری اعتقاد پیدا کنی. با ظن و گمان نمی‌توان به چیزی متدین شد و آن را از دین دانست.» لازمه چنین استدلالی پیروی از صاحب شریعت در تنظیم زندگی دنیوی در ابعاد فردی و اجتماعی است. در عرصه هستی‌شناختی نیز غایت‌مندی هستی و نقش سنت‌های الهی در آن حایز اهمیت است. از این جهت است که ایشان در عرصه اجتماعی و سیاسی نیز نمودهای این سنت‌های حاکم بر جهان هستی را یادآور شده‌اند: «هر جا تدبیر و کار و تلاش باشد، محصولی خواهد داد، این سنت الهی است.» لذا برخلاف نگرش‌های سنتی که توحید را به صورت منفک از عرصه سیاسی – اجتماعی درک می‌کردند، از دیدگاه رهبر فرزانه انقلاب توحید کاملاً ابعاد سیاسی – اجتماعی داشته، در تاز و پود زندگی جمعی انسان‌ها حاکم می‌شود: «اسلام، دین توحید است و توحید یعنی رهایی انسان از عبودیت و اطاعت و تسلیم در برابر هرچیز و هر کس به جز خدا؛ یعنی گسستن بندهای سلطه نظام‌های بشری.» و از این جهت که خداوند در همه عرصه‌ها حاضر است، غایت جهان هستی و آفرینش انسان نیز بازگشت به او است. «هدف از مبارزه برای تشکیل حکومت اسلامی این است که انسان بتواند در ظل حکومت اسلامی خودش را به خدا نزدیک کند. هدف از عدالت اجتماعی حتی این است…» به لحاظ مبناي انسان‌شناختی نیز بر طینت پاک و الهی انسان‌ها اشاره می‌شود که بایستی به دست رهبران الهی بارور شود. از این‌رو ماهیت زندگی اجتماعی نیز تلاشی مشترک برای نیل به سعادت می‌باشد که با نقش اساسی و رهبری انبیا و تعالیم دینی صورت عملی پیدا می‌کند.

اصطلاحات

جامعه ملل، سازمان ملل و ایران

روند رو به گسترش مراودات بین‌المللی و رشد فراملی‌گرایی به عنوان یکی از جلوه‌های مهم تحول، در نظام نوین بین‌المللی امکان بروز یافته است. به گونه‌ای که ورود به آن، برای هیچ‌دولتی گریزپذیر نیست و در واقع اگر واحد سیاسی بخواهد خلاف مقررات و هنجارهای بین‌المللی – به رغم تمام تبعیض‌ها و اعمال نفوذهایی که از سوی برخی قدرت‌ها در این هنجارها رخ می‌دهد – رفتار نماید و یا در دایره آنها قرار نگیرد، از بسیاری از حقوق خود در عرصه جهانی محروم می‌شود. این موضوع، بیانگر اهمیت و ضرورت مشارکت جدی و فعال اعضای نظام بین‌الملل در عرصه‌ها و مجامع جهانی است. اهمیت و ضرورت پیوستن به سازمان‌های بین‌المللی از آنجا ناشی می‌شود که نه تنها هر کدام از آنها کانونی برای تبادل‌نظر و همفکری تلقی می‌شوند بلکه می‌توانند بخشی از نیازمندی‌های اعضا را مرتفع نموده، گوشه‌ای از مشکلات را حل و فصل کنند و هم‌چنین به لحاظ دفاع از منافع و اصولی که گاه در این سازمان‌ها به چالش طلبیده می‌شود، حضور موثر داشته باشند. از این رو، ایران هم در طول تاریخ با درک این وضعیت همواره از عضویت در سازمان‌های بین‌المللی به عنوان جزئی از نظام بین‌الملل استقبال کرده است. به طوری که ایران قبل از تأسیس جامعه ملل در سال ۱۹۲۰، در تعدادی از کنفرانس‌های بین‌المللی قرن ۱۹ به نحوی حضور مستقیم یا سهمی سیاسی داشته است. با خاتمه جنگ جهانی اول و با تشکیل کنفرانس صلح ورسای و انعقاد عهدنامه صلح و میناق جامعه ملل، ایران به عنوان یکی از اولین اعضا، سعی کرد در فرایند خاتمه جنگ و استقرار صلح نقش فعالی ایفا کند زیرا ایران امیدهای زیادی به جامعه ملل از حیث تأمین و تداوم استقلال و تمامیت ارضی بسته بود. لذا با تشکیل جامعه ملل رسماً از دولت ایران به عنوان تنها کشور مسلمان دعوت شد در جلسات مجمع شرکت کند. علیقلی خان نبیل‌الدوله کاردار ایران در واشنگتن به عنوان نماینده ایران در دو اجلاس اول جامعه ملل (در آن زمان در پاریس) شرکت نمود. در نتیجه بروز جنگ جهانی دوم و ناتوانی جامعه ملل در پیشگیری و کنترل آن، جامعه ملل عملاً به بن‌بست رسید و موجب قوت گرفتن اندیشه شکل‌دهی به یک سازمان بین‌المللی برای حفظ صلح و امنیت جهانی در کنفرانس «ادامبارتن اوکس» در اوت ۱۹۴۴ شد. ایران از جمله کشورهای بنیانگذار و اولیه سازمان ملل متحد به شمار می‌رود که نامش در ردیف ۵۱ کشور ثبت شده در ضمیمه منشور ملل متحد به عنوان اعضای اصلی آمده است. تاریخ رسمی عضویت ایران در سازمان ملل به ۲۴ اکتبر ۱۹۴۵ برمی‌گردد که در آن تاریخ، مفاد منشور ملل متحد و عضویت ایران در سازمان ملل به تصویب مجلس و دولت وقت ایران رسید. همچنین ایران یکی از اولین کشورهایی بود که پس از خاتمه جنگ دوم جهانی و تأسیس سازمان ملل، یکی از اولین دعاهای را به این سازمان جدید برد و خواهان کمک این سازمان برای اتمام اشغال نقاط شمال ایران از سوی شوروی سابق شد. مداخله سازمان ملل در مناقزعات سال‌های ۱۹۷۴ و ۱۹۷۵ ایران و عراق و صدور قطعنامه ۳۳۸ در این خصوص دومین مورد در طول تاریخ دیپلماسی ایران و تعامل آن با سازمان ملل است. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، موضوعات گروگانگیری آمریکایی‌ها در تسخیر لانه جاسوسی، قطعنامه‌هایی درخصوص جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و شکایت ایران از حمله ناو آمریکا به هواپیمای مسافربری ایرباس ایران در دستور کار ایران در تعامل با سازمان قرار گرفت که به وضوح اعمال نفوذ قدرت‌های غربی به ویژه آمریکا در این پرونده علیه ایران قابل مشاهده بود.

عکس‌العمل خشن رژیم شاه در برابر نهضت امام خمینی (ره) در خلال سال‌های اول دهه چهل گروه‌های سیاسی را فارغ از مبانی اعتقادی و ایدئولوژیک به سمت شیوه جدیدی در مبارزه متمایل ساخت. جریان چپ مارکسیستی در این تغییر رویکرد پیش قدم بود. دست کم شش گروه کمونیست را می‌توان شمارش کرد که در دهه چهل با گرایش مسلحانه وارد فعالیت‌های مبارزاتی شده‌اند.

پیدایش برخی از این گروه‌ها محصول انشعاب‌هایی بود که در طول سال‌های قبل در حزب توده اتفاق افتاده بود. یکی از این انشعاب‌ها که جملگی در خارج کشور و در چهارچوب کنفدراسیون دانشجویان صورت می‌گرفت، به شکل‌گیری گروهی به نام سازمان انقلابی حزب توده منجر شد. این گروه که به الگوی «مائو» رهبر حزب کمونیست چین تمایل داشت، تعدادی از اعضای خود را برای فراگیری مهارت‌های چریکی به چین اعزام کرد. سپس یکی از این افراد (خان‌زاده‌ای به نام بهمن قشقای) توسط سازمان موزبر به داخل کشور و نزد ایل خود اعزام شد. او تعدادی از هم‌ایلی‌ها را برای یک حرکت مسلحانه با خود همراه ساخت اما این حرکت در زمان کوتاهی سرکوب شد.

در میان این گروه آموزش دیده در چین فرد دیگری به نام سیروس نهاوندی هم در اواخر دهه چهل با ورود به ایران گروهی به نام «سازمان رهایی بخش خلق‌های ایران» را با تلفیقی از تجربه مبارزه چریکی در چین و کوبا راه‌اندازی کرد. اعضای این سازمان پس ازسرت از یک بانک و ناکامی در عملیات

این گروه زندگی خود را با همکاری با ساواک و نفوذ در مرکزیت دیگر گروه‌های مبارز مارکسیست ادامه داد.

«گروه فلسطین»، دیگر گروه مارکسیست بود که وجه تسمیه آن به اقدام ناموفق این گروه برای اعزام اعضا به اردوگاه آموزش گروه‌های فلسطینی از مسیر عراق مربوط می‌شود. دستگیری اعضای معدود بازگشته به کشور و ماندن تعدادی از آنها در عراق به وعده گرفتن گوندگی برنامه فارسی هم در اواخر دهه چهل با ورود به ایران گروهی به نام «سازمان رهایی بخش خلق‌های ایران» را با تلفیقی از تجربه مبارزه چریکی در چین و کوبا راه‌اندازی کرد. اعضای این سازمان پس ازسرت از یک بانک و ناکامی در عملیات

فیلسوف بزرگ قرن چهارم و پنجم، که می‌توان وی را بنیانگذار مکتب مشائی در فلسفه اسلامی دانست، دارای نظام فلسفی منسجمی بود که بررسی مولفه‌های سیاسی در ذیل آن معنا می‌یابد.

نظام فلسفی و مبانی معرفت‌شناسی آن متأثر از سنت فلسفی یونانی و تاملات برخاسته از فضای اسلامی و سعی بر جمع و وحدت آنها قرار دارد، هر چند به تعبیر یکی از محققین ابتکارات و روح نابغه وار این سینا سبب شده که نظام فلسفی او «نشان اشتباه نشدنی شخصیت» او را با خود داشته باشد.

به طور کلی ۴ منبع را می‌توان الهام بخش و تاثیرگذار بر فلسفه بوعلی برشمرد: اول؛ اندیشه های فلسفی اسلامی پیش از وی که توسط بزرگانی چون فارابی قوام یافته بود و از فلسفه یونانی ارسطویی متأثر بود. دوم؛

نگارش خبر:

الف- قواعد کلی :

خبرنگار باید همیشه خود را به جای خواننده و شنونده فرض کند و آنچه را که اول نمی‌داند با روشنی بنویسد و تشریح کند. زیرا اگر خبرنگار آنچه را خود می‌داند، برای خواننده و شنونده نیز دانسته فرض کند، نوشته‌اش گنگ و نامفهوم خواهد شد.

هدف خبرنگار و روزنامه‌نگار، آموختن و فهماندن به خوانندگان است. بدین لحاظ باید همیشه ساده و روان و قابل فهم بنویسد و به زبان همه مردم بنزد.
- خبری که خبرنگار تهیه می‌کند باید همیشه نسبت به خبر روز قبل تازه‌تر باشد و نکات جدیدی را در برداشته باشد. خودداری از تهیه مطلب کهنه و تکراری به مراتب از نوشتن آن بهتر است چون از خسته کردن خواننده جلوگیری می‌کند.

- روزنامه‌نگار باید به موضوعی که می‌نویسد آشنایی کامل داشته باشد. بدین جهت باید تمام جزئیات مسئله‌ای را که در آن خبر می‌نویسد

صادق

احزاب سیاسی ایران-۱۵

سازمان‌های چریکی مارکسیست در دهه چهل

مرتضی صفار هرندی

تلویزیون رژیم شاه او را تا سال‌ها بعد از پیروزی انقلاب به عنوان نماد یک مبارز مارکسیست اما دارای صداقت جلوه‌گر ساخت. واقعبت این است که گلسرخي (به خاطر شهرت اجتماعی او) شناخته می‌شود.

مارکسیست‌های عرصه هنر و رسانه بود است که از چند جوان اهل بروجرد تشکیل شده بود. بازداشت دو عضو این گروه و آشنایی آنان با گروه مارکسیست «بیژن جزینی» باعث گرویدن این گروه به مارکسیسم پس از آزادی دو عضو مذکور شد. دو عملیات سرقت از بانک، کل فعالیت‌های مسلحانه این گروه را تشکیل می‌داد که به قیمت اعدام هر شش عضو گروه تمام شد. آنها خود را به جوخه اعدام سپرده شدند. یک عضو مشهور این گروه منوچهر مقدم سلیمی پس از همکاری با ساواک و عضویت در حزب رستاخیر به هنگام زندانی بودن، سخنران اجتماع تعدادی از زندانیان در حال آزاد شدن از زندان در

اندیشه سیاسی مسلمانان(۱۵)

خاستگاه اندیشه سیاسی بوعلی-۲

مهدی سعیدی

است.

با این احوال اندیشه سیاسی در نظام فکری – فلسفی بوعلی از وزن کمتری برخوردار بوده و با نوعی کمبود اثر در این زمینه مواجه هستیم. درباره چرایی این قلت آثار مکتوب دلائل و فرضیات متعددی مطرح شده است:
یکی از این فرضیات بر تاثیرپذیری بوعلی از نظام فلسفه سیاسی فارابی اشاره دارد. بدین معنا که نظام مستحکم و گسترده فلسفه سیاسی فارابی کامل‌تر از آن بود که برای مدت‌ها بتوان نظریه سیاسی برتری، متمایز از اندیشه وی مطرح نمود. به عبارتی بوعلی با پذیرش فلسفه سیاسی فارابی، جز اندکی بر آن نیفزوده است. فرضیه دوم بر درگیری بوعلی با

شود تا موقع حروف‌چینی مبهم نباشد. اسامی خارجی در یک متن مانند «جانسون» و «روبرت» که معمولاً در فارسی به چند نوع دیگر مثل «جانسن» و «اِبرت» یا «برت»

آموزش خبرنویسی(۱۵) نگارش خبر (قواعد درست نویسی)

اسماعیل کوشکباغی

نیز تلفظ می‌گردد، باید حتماً یکسان نوشته شود.

- در هر نوشته باید اصول دستور زبان رعایت گردد و فعل و فاعل و صفت و موصوف و مبتدا و تجاوز کند و فقط در مورد خبرهای مهم می‌توان تا چند ستون مطلب تهیه کرد. (در هر صفحه ۴ آ ، قطع ۲۱*۲۷) معمولاً ۳۰۰ تا ۲۵۰ کلمه جای می‌گیرد.)

- قواعد درست نویسی :

تمام اخبار و مقالات باید با جملات ساده و روان با املاي صحیح نوشته شود.

- در نوشتن اسامی خاص باید دقت کامل بکار رود و اسامی خارجی با حروف لاتین نیز نوشته

دوشنبه ۲۲ تیر ۱۳۸۸ – شماره ۴۰۷ ۱۲

مبارزاتی «رژمی دبره» (حامی فرانسوی مبارزات چپ‌گرایان آمریکای لاتین) اتمام حمله مسلحانه به یک بانک و دو کلانتری برای به دست آوردن پول و سلاح، به دنبال دستگیری اعضا در ابتدای سال ۱۳۵۰ متوقف شد. گروه دوم به گروه جنگل مشهور است. این گروه (به رهبری علی‌اکبر صفایی فراهانی و محمد صفاری آشتیانی) پس از اعزام به اردوگاه گروه فلسطینی الفتح و سپس یک عملیات سرقت مسلحانه از بانک، با عملیات خلع سلاح پاسگاه ژاندارمری می‌سواکل گیلان به شهرت دست یافت. ۱۷ نفر از اعضای گروه پس از این عملیات بی‌نتیجه دستگیر شدند که مجازات ۱۳ نفر آنها اعدام بود. بقایای گروه جنگل نیز فقط توانستند در یک ترور انتقامی تیمسار فرسیو دادستان دادگاه اعضای گروه خود را به هلاکت برسانند.

دراواخر فروردین ۱۳۵۰ باقی‌مانده دو گروه «احمدزاده – پویان» و «جنگل» در ائتلاف با یکدیگر، «سازمان چریک‌های فدایی خلق» را تشکیل دادند. تعدادی از اعضای تیم انتشارات سازمان در همان روزهای اول، کشته یا دستگیر شدند و دیگر تلاش‌های گروه شامل شش حمله مسلحانه برای سرقت از بانک و یک عملیات انفجار بمب در «انجمن ایران و آمریکا» تا پایان تابستان سال ۱۳۵۰ – یعنی زمانی که اکثر کادرهای اصلی سازمان به دام ساواک افتادند ادامه یافت.

پس از این تاریخ درگیری‌های مسلحانه بین این گروه چریکی و ساواک مربوط به عملیات تعقیب و مراقبت ساواک و کشف خانه‌های تیمی «چریک‌های فدایی خلق» بود.

عرصه سیاست و قدرت تاکید دارد.

بدین معنا که حضور مستقیم در کار حکومت و وزارت و جنبه‌های حاکمی ظلم و ناآشنا به آموزه های عملی و واقعی سیاست مانع از آن بود که نظریات سیاسی فیلسوف بزرگ زمانه که منطقاً برجینه‌های ایده‌آلی سیاست و قدرت تاکید دارد، و ظهور و بروز نماید. فساد نظام‌های سیاسی حاکم و دور بودن از الگویی ایده‌آل و مطلوب حکومت، زمینه را برای نظریه‌پردازی این کارگزار حکومت فراهم نیاورد، چرا که چنین نظریاتی می‌توانست به معنای مخالفت با

حکومت و حرکت در مسیر اپوزیسیون نظام سیاسی حاکم تفسیر شود. فرضیه دیگر بر گرایشات شیعی این سینا اشاره دارد و حاکمیت نظام‌های سیاسی اهل سنت که در تعارض با آموزه‌های سیاسی شیعی است را عامل اصلی عدم بروز مدون اندیشه سیاسی بوعلی می‌داند. اندیشه سیاسی شیعه که بر محوریت بهره‌جسته است.

- سرصفحه چه به صورت چاپی و چه دست‌نویس باید شامل عنوان و صفحه‌باشد. عنوان مطلوب است یک کلمه باشد تا در تایپ و … به راحتی استفاده شود.

- مطلب دیگری که برای سرصفحه مناسب است عبارت است از «سرویس، تاریخ و گزارشگر»

- در پایان خبر از علامت # که در بین روزنامه‌نگاران بهEnd-markمعروف است استفاده می‌شود تا پایان خبر مشخص گردد.

- معمولاً لید باید با حروف سیاه (Bold) کار شود.

- در خبر حتی الامکان از بکار بردن صفت باید پرهیز کرد.
ب- قواعد علامت‌گذاری :

به منظور جدا کردن جملات از یکدیگر، رعایت ارتباط بین عبارات ناتمام، احتراز از تداخل الفاظ و معانی، نشان دادن، مطالبی که از دیگران نقل قول یا اقتباس می‌گردد و هم‌چنین برای سهولت تعریف و توضیح در تقسیم موضوعات و تشریح آنها، در زبان‌های زنده و مهم دنیا از

«علم» و «عدالت» امام شکل گرفته است، از تسلیم و پذیرش ولایت حاکمی ظلم و ناآشنا به آموزه های اسلامی ایپا دارد و لذاست که تدوین چنین نظراتی توسط کسی که خود در دربار سامانیان و دیلمیان و … به وزارت رسیده است، نوعی اقدام علیه حکومت تلقی می‌شده است و به همین خاطر است که بوعلی با نوعی «تقیه» از تنظیم و تدوین صریح این نظریات پرهیز کرده است.
هر یک از فرضیات فوق درباره اندیشه سیاسی بوعلی صحیح باشد، آنچه مسلم است این است که این سینا فلسوفی زمانه خویش در امور سیاسی حاضر بوده و بیش از آنکه بتوان از وی به عنوان یک فیلسوف سیاسی یاد کرد باید وی را سیاستمداری دانست که از اندیشه‌های فلسفی در امر وزارت بهره‌جسته است.